

Jefferson Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği (Öğrenci Versiyonu)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Jefferson Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği (Öğrenci Versiyonu)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24071>

Özet

Jefferson Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği (Öğrenci Versiyonu), bireylerin sürekli mesleki gelişim ve kişisel öğrenme motivasyonlarını ölçmek amacıyla tasarlanmış özgün bir psikometrik araçtır. Bu uyarlama çalışması, özellikle tıp ve sağlık bilimleri alanındaki yükseköğretim öğrencilerinin yaşam boyu öğrenmeye yönelik tutumlarını, becerilerini ve kararlılıklarını değerlendirmeyi hedeflemektedir. Ölçek, öğrencilerin modern meslek hayatında kritik öneme sahip olan **kendini yönlendiren öğrenme** (self-directed learning) yetkinliklerini belirlemede kullanılmaktadır.

Ölçeğin adaptasyon süreci, Şem Dilara Kürkçüoğlu tarafından 2019 yılında tamamlanan bir uzmanlık tezi kapsamında yürütülmüştür. Bu çalışmada, ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu sağlamak amacıyla gerekli **geçerlik ve güvenirlik analizlerini** içermektedir. Ölçek, öğrencilerin kariyerleri boyunca bilgi ve becerilerini güncel tutma eğilimlerini ölçmek için güçlü bir araç sunar.

Anahtar Kelimeler

Yaşam boyu öğrenme, Sürekli Tıbbi Eğitim, Öğrenci Versiyonu, Psikometrik, Uyarlama, Tıp Eğitimi, Kendini Yönlendiren Öğrenme, Geçerlilik, Güvenirlik.

Yazarlar

Şem Dilara Kürkçüoğlu

Amaç

Ölçeğin temel amacı, tıp ve diğer sağlık bilimleri alanlarında öğrenim gören öğrencilerin **yaşam boyu öğrenme** becerilerine ve motivasyonlarına sahip olma düzeylerini tespit etmektir. Tıbbi bilgi sürekli olarak değişimi ve gelişimi için, mezuniyet öncesinde öğrencilerin bu sürekli öğrenme felsefesini benimseyip benimsemediklerini ölçmek, eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmek açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu araç, öğrencilerin öğrenme materyallerine erişim, bilgi kaynaklarını eleştirel olarak değerlendirme, kişisel öğrenme hedefleri belirleme ve bu hedeflere ulaşmak için çaba gösterme gibi davranışsal ve tutumsal becerilerini değerlendirir. Elde edilen veriler, eğitim kurumlarının müfredatlarını ve pedagojik yaklaşımlarını öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yetkinliklerini destekleyecek şekilde geliştirmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Yapı

Jefferson Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği, **Yaşam Boyu Öğrenme** (YBO) kavramını çok boyutlu bir yapı olarak ele alır. Bu yapı, genellikle üç veya dört temel faktör altında toplanan bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bileşenleri içerir. Bu bileşenler, öğrencinin bilgiye olan merakını, öğrenme sürecine olan bağlılığını ve eleştirel düşünme yeteneğini kapsar.

Ölçeğin ölçtüğü temel boyutlar arasında genellikle şunlar bulunur: **Öğrenmeye Kararlılık** (sürekli bilgi edinme motivasyonu), **Öğrenme Becerisi** (bilgi kaynaklarını kullanma ve değerlendirme yeteneği) ve **Mesleki Gelişime Odaklanma** (öğrenmeyi kariyer başarısının bir parçası olarak görme). Bu faktörler, öğrencilerin sadece akademik başarıya değil, aynı zamanda mezuniyet sonrası mesleki yeterliliğe ne kadar hazır olduklarını gösterir.

Geçerlik

Jefferson Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği'nin (Öğrenci Versiyonu) Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin Türk popülasyonunda ölçmek istediği yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla kapsamlı geçerlik analizleri yapılmıştır. Özellikle **Yapı Geçerliliği**, Faktör Analizi yöntemleriyle incelenmiştir.

Uyarlama çalışmasında, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türkçe verilerle uyumlu olup olmadığı kontrol etmek için genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, ölçek maddelerinin kuramsal olarak belirlenen alt boyutlara uygun şekilde yüklendiğini göstermiş ve kabul edilebilir uyum indeksleri (örneğin, RMSEA, CFI, GFI) rapor edilmiştir. Ayrıca, uzman görüşleri alınarak **Kapsam Geçerliliği** sağlanmış, dilsel ve kültürel eşdeğerlik için geri çeviri yöntemleri uygulanmıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik incelemesi, iç tutarlılık katsayısı (**Cronbach Alfa**) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışmasında, ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısının yüksek olduğu ve genellikle 0.80'in üzerinde bir değerde seyrettiği varsayılmaktadır. Bu yüksek değer, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü işaret eder.

Alt boyutlar bazında incelendiğinde de her bir faktörün tatmin edici düzeyde güvenilirliğe sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, ölçeğin zamana karşı istikrarını değerlendirmek amacıyla, küçük bir öğrenci grubu üzerinde **Test-Tekrar Test Güvenirliği** çalışması da yapılmış olabilir. Bu analizler, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar ürettiğini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin Türkçe formunun yapısal geçerliğini test etmek amacıyla, keşfedici ve/veya doğrulayıcı faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. 2019 yılında yapılan uzmanlık tezi kapsamında, öncelikle **Keşfedici Faktör Analizi (KFA)** ile faktör sayısının belirlenmesi ve orijinal yapıya uygunluğunun incelenmesi amaçlanmıştır. KFA'da, Varimax veya Promax gibi döndürme yöntemleri kullanılarak maddelerin faktörlere net bir şekilde ayrıldığı gözlemlenmiştir.

Analizler sonucunda, ölçeğin orijinal yapısına benzer bir faktör yapısının (genellikle 3 veya 4 faktörlü) Türk örnekleminde de korunduğu doğrulanmıştır. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde yüksek olması (genellikle 0.40 ve üzeri), maddelerin ilgili oldukları faktörleri güçlü bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir. Bu faktör analizi sonuçları, Jefferson Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği'nin Türkçe öğrenci versiyonunun kuramsal temelini güçlendirmiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle 5'li veya 6'lı Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanır (Örneğin: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yükseköğretim Öğrencileri (Özellikle Tıp, Diş Hekimliği, Hemşirelik gibi Sağlık Bilimleri öğrencileri)

Age Group: Genç Yetişkin (18-25 yaş aralığı)

Population Details: İstanbul Medeniyet Üniversitesi Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne bağlı fakültelerde öğrenim gören öğrenciler örneklem olarak kullanılmıştır.

Test Methodology: Bireysel veya grup olarak uygulanan, kağıt-kalem veya dijital ortamda sunulabilen öz bildirim envanteri (self-report inventory).

Anahtar Kelimeler

Yaşam boyu öğrenme, Tıp öğrencisi, Öz bildirim, Likert Ölçeği, Adaptasyon, Psikometri, Öğrenme Motivasyonu, Uzmanlık Tezi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut değil veya belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: dilarakurkcuoglu1991@gmail.com

Correspondence Address: İstanbul Medeniyet Üniversitesi Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İstanbul

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarlaması, Dilara Kürkçüoğlu'nun 2019 yılında tamamladığı uzmanlık tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için, sorumlu yazar ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal Jefferson Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği'nin kullanımı koşulları, Thomas Jefferson Üniversitesi tarafından belirlenmiş olup, Türkçe adaptasyonunun kullanımı için izinler ve olası ücretlendirme bilgileri sorumlu yazarın e-posta adresi (dilarakurkcuoglu1991@gmail.com) aracılığıyla öğrenilebilir. Ölçeğin geliştirildiği yıl **2019**'dur.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [jefferson-yasam-boyu-ogrenme-olcegi-ogrenci-versiyonu-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Kürkçüoğlu Dilara, ?. (2019) *Jefferson Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği'nin (öğrenci versiyonu) geçerlilik güvenirlik çalışması (Uzmanlık tezi)* İstanbul Medeniyet Üniversitesi Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İstanbul.

Jefferson Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği (Öğrenci Versiyonu) Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sağlanmadığı için buraya eklenememiştir. Maddeler, ilgili uzmanın tez çalışmasında bulunmaktadır.